

Értsétek meg ti asszonyok...

A »hon hősnőinek« nevezte el a minap egy konzervatív politikusunk hírlapi közleménye a háború ama szegény mártírasszonyait, kik néma csöndben tudják eltűrni a rájuk mért háborús szörnyűségeket. A férj, a fiú elesik — hangos jajszavuk sem hallatszik. Éhség, fagy gyöttri gyermekeiket — oh csak annyi kenyeret, hogy éhen ne haljanak, csak annyi meleget, hogy meg ne dermedjenek — és újra csönd és néma megadás.

Mi már régen tudjuk és valljuk, hogy a modern háborúval szemben nem hősiesség többé a tompa, szolgálai béketűrés. Másfajta hősiességet, másfajta hazaszeretet is követeli tőlünk az istenítélet idő.

Ilyen hősiességről tanúskodik az orosz békeajánlat, amely

végre megindította a béke lavináját. Az oroszok ezt üzenték:

»Az orosz köztársasági kormány nem elégszik meg a béke iránti hajlandóság kinyilatkoztatásával és a békeprogram megvitatásával, hanem mi szennai akarjuk a békét.« És elsősorban az asszonyokhoz fordul az üzenet: »Értsétek meg ti asszonyok, kiknek apái, fiai és férjei véreznek el e világ nyomorúságában.«

Értsétek meg ti asszonyok; töletek mindenekelőtt, töletek várják, hogy belássátok és elhatározzátok, hogy véget lehet vetni és véget kell vetni mindenáron és minél előbb apáitok, férjeitek, fiaitok tömeges legyilkolásának.

Értsétek meg, hogy hazudik mindenki, aki azt állítja, hogy akármelyik nép vagy nemzet a mi megsemmisítésünket kívánja. Az entente népei épúgy, vagy talán még öntudatosabban sóvárognak béke és kultúra után, mint mi.

Nemcsak a Lansdowne lordok és Asquithek nyilatkozatai bizonyítják ezt, hanem még világosabban tanúskodnak e mellett a háborús uszítók a Lloyd Georgeok és a Churchilllek,

Nem is mernek ők nacionalista jelszavakkal dolgozni. Csak egy érvük van a háború folytatása mellett: *a* jövő állandó békéje nincs biztosítva addig, míg a jelenlegi német militarista és autokrata uralom katonai vereséget nem szenved.

Ha pedig meg akarjuk érteni az irredentizmus és revanche szenvedélyei segítségével félrevezetett népek pszichológiáját, gondoljunk csak vissza egy percre az erdélyi román betörés korszakára és a mi akkori lelki állapotunkra.

A monarchia külügyi politikája mintha igazi pacifista mederbe terelődött volna. Nagyszabású, koncepciót láttunk Czernin gróf történelmi fontosságú budapesti beszédében. De értsétek meg, hogy ellenfeleink nem bizhatnak pacifista őszinteségünkben, ha belátásunkat és meggyőződésünket terminusokhoz és feltételekhez kötjük, más népek jó vagy rossz magaviseletétől tesszük függővé.

Károly király a delegációkhoz intézett beszédében erkölcsileg megbélyegezte a háborúban hódítást akaratot és azt rabló szándéknak nevezte el. Ha tehát rablásnak ismeri el királyunk azt az eljárást, ha népek és országok sorsát a háborús erőszak tényeinél és következményeinél fogva döntjük el, akkor Lengyelország, Litvánia és Kurland jövődjé csak a béketárgyalásokon intézhető el.

Ha pedig rablásnak minősítjük az háborús annexiót, akkor ennek lényege bizony nem változik meg és nem válik hazafias és megengedett cselekedetté, ha — határkiigazításnak kereszteljük el és stratégiai indokolásokkal mentegjük a merényletet.

Es értsétek meg, hogy nem a haza biztonságát, hanem a háború folytatását, a háború állandósítását szolgálgják a tanulni nem akaró politikusok, kik még ma is, még az orosz békeajánlat után is, ilyen hürokat pengetnek.

Es értsétek meg ti asszonyok a kunyhókban és a palo-

tákban egyaránt; a békét, az emberi faj életét és nyugalját csak a felszabadult népek hamisítatlan politikai akarata fogja biztosítani. A népek nem akarnak vérben és szennyben elpusztulni, a népek élni, élni akarnak.

Az anyák kötelessége tehát a demokrácia győzelmét elősegíteni. Országunkban vétkes mulasztások történtek a múltban e téren. Demokratikus választójogi reform küszöbén állva, bízva remélhetjük, hogy hosszú évi küzdelmek után a magyar nő is elnyeri végre politikai szabadságát

Mint a magyar politikai nép egy része politikai jogokat és kötelességeket gyakorolva majd módunkban lesz még erélyesebben, még hathatósabban, mint eddig, azon dolgozni, hogy a nép rázza le magárei évezredes, korhadt babonák bilincseit. Hogy megtanulja a nép akarni azt, amit külügyminiszterek fennen hirdetnek: a népek ezentúl csak mint egymást segítő, terményeiké! és ipari cikkeiket egymással zavartalanul kicserélő testvérek tudnak majd megélni.

Mindenféle más út, ezt értsétek meg, a gazdasági lehetlenségek országába fog vezetni, oda fog vezetni, hogy nemcsak apáink, férjeink és fiaink, hanem mindnyájan elpusztulunk, elvérzünk e világ nyomorúságában,

E nagy felszabadulás munkáján kell dolgoznotok, itt van helye az áldozatoknak itt emelkedhettek fel a hősiesség magaslatára.

Ezt értsétek meg ti, asszonyok...

Szegvári Sándorné